

CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST

O V E R Z I C H T No.12.

I N H O U D

I.	Communistische Partij Nederland ("De Waarheid")	blz.1.
II.	Revolutionnair-Communistische Partij	blz.5.
III.	Communistenbond "Spartacus"	blz.7.
IV.	Vrije Socialisten Vereeniging	blz.9.
V.	Oude S.D.A.P.	blz.11.
VI.	Cultureel Socialistisch Centrum	blz.13.
VII.	Kerk en Vrede	blz.14.
VIII.	Brabantsche Beweging - Brabantia Nostra	blz.17.
IX.	Eenheids-Vak-Centrale	blz.20.
X.	Stakingen	blz.25.
XI.	De havenstaking te Antwerpen	blz.27.
XII.	Indonesië	blz.32.

I. COMMUNISTISCHE PARTIJ NEDERLAND

("De Waarheid")

Van de C.P.N. is in de maand December 1946 naar buiten weinig gebleken. Dit houdt niet in, dat zij niet actief is geweest, integendeel de indruk is verkregen, dat er intens gewerkt wordt, doch in de partij zelf. In de districten zijn vergaderingen voor de leden der diverse afdelingen belegd, waar hun harde waarheden zijn gezegd. In het algemeen kan men zeggen, dat de instructies, die door Paul de Groot in Rusland zijn ontvangen en welke hij op zijn wijze ter partijconferentie aan de afgevaardigden heeft overgedragen, tot in de afdelingen zijn doorgedrongen en daar een bijzondere activiteit hebben veroorzaakt. Eenheid, discipline en scholing zijn de voornaamste punten, welke ter sprake kwamen. De verschillende nuances, welke ook in de C.P.N. zelf voorkomen, zijn een doorn in het oog van de leiding. Een spreker op een afdelingsvergadering te Amsterdam drukte zich zelfs zoo sterk uit, door te zeggen, dat de partij in Amsterdam wel 16.000 leden had, maar "als droog zand aan elkaar hing". Het genoemde aantal leden wordt nog te gering geacht, zoodat men in de maand Januari 1947 een leden-werfactie heeft georganiseerd, om het aantal op 20.000 te brengen. Het totaal aantal partijleden in Nederland bedraagt thans ongeveer 43.000.

De inschrijving op de obligatieleening van "De Waarheid" is nog steeds geen succes geworden. Zeer langzaam neemt het bedrag, waarvoor is ingeschreven, onder druk van de partijleiding toe.
Het

Het totaal ingeschreven bedrag is thans circa f.400.000. Ook ten opzichte hiervan is den leden de critiek der leiding niet gespaard, doch het gevolg is slechts een kleine toename van het totaal ingeschreven bedrag, aangezien het meerendeel der inschrijvingen uit bedragen van f.5.-- en f.10.-- bestaat.

In het vooruitzicht van de fusie der E.V.C. met het N.V.V. is den partijleden met den meesten nadruk gewezen op het belang om deel te nemen aan de vakbeweging en lid te worden van de E.V.C. Het schijnt, dat er nog duizenden leden van de C.P.N. geen lid zijn van dezen vakbond.

Teneinde een nauwer contact met de zusterpartij in Rusland te bewerkstelligen, is de oprichting van een vereeniging U. . . R.-Nederland in het vooruitzicht gesteld. Men kan aannemen, dat de communistische invloed in deze vereeniging belangrijk grooter zal zijn dan in de tot nu bestaande vereenigingen, die vooral het contact met de Russische cultuur willen bevorderen. "De Waarheid" noemt de districts-vergaderingen waar discussies worden gehouden als een uitvloeisel van de partijconferentie, een onderdeel van de "campagne ter versterking van de Communistische Partij". De berichten over het resultaat der besprekingen zijn bij de leiding slechts druppelgewijs binnengekomen, hetgeen aan ^{de} "Waarheid" de ontboezeming ontlokte, dat "de inkt op de schrijfbureaux van de secretarissen in de districten misschien bevroren was", zoodat zij de resultaten niet konden melden. Dit wekt het vermoeden, dat er niet zo veel resultaten te melden waren als eigenlijk wel gewenscht was.

Toch

Toch worden als eerste resultaten gemeld de oprichting van twee nieuwe afdelingen, n.l. die te Baahoevedorp en te Zwartsluis en een ledenwinst te Amsterdam; op een avond zelfs van 139. Teneinde de leden-werfactie te stimuleeren, zijn wedstrijden georganiseerd tusschen verschillende districten; zoo heeft Enschede het district Amsterdam uitgedaagd, om even snel 20.000 leden te tellen als eerstgenoemd district 2000 leden;; er zijn wedstrijden tusschen Den Haag en Groningen en tusschen Rotterdam en Haarlem. Voor het district met de beste resultaten is door het Partijbestuur een vlag beschikbaar gesteld.

Het dagblad "De Waarheid" is in December 1946 ondergebracht in het gebouw "Felix Meritis" aan de Keizersgracht te Amsterdam, dat daartoe is aangekocht. De vestiging is een onderdeel van de centralisatie van het bedrijf, waarin ingrijpende bezuinigingen moeten worden aangebracht.

De toestand in Indie is in een zitting van het Politiek Bureau besproken. Het Bureau stelde vast, dat "de eenzijdige afbakening van een demarcatielijn door de Nederlandsche legerautoriteiten, zonder overleg met de Indonesiers en zonder het geschil aan arbitrage te onderwerpen, zooals in de wapenstilstandsvereenkomst was voorgeschreven, een scheiding van dit accoord beteekende, waarvoor de volle verantwoordelijkheid op het Nederlandsche opperkommando viel".

Het Politiek Bureau verwacht, dat er geen rust en vrede in

Indonesie

Indonesie zullen komen, zoolang de Nederlandsche troepen daar gevestigd blijven. De Partij zal dan ook voortgaan met haar actie tegen uitzending van troepen en tegen de wijziging van art.192 der Grondwet en het Politiek Bureau heeft voorgesteld een gemeenschappelijk front te vormen van voorstanders van vrede en overleg op de basis van erkenning van de Indonesische Republiek. Dit front zou dan gevormd moeten worden door de Partij van den Arbeid, de C.P.N. en het N.V.V. en de E.V.C.

De Nederlandsche communist Nico Mourer heeft als oud-Spanjestrider namens de Nederlandsche oud-Spanjestridders het woord gevoerd op de Conferentie der Internationale Brigade te Parijs. Namens de Vereeniging "Vrij Spanje" was daar aanwezig Mevrouw Alma-Heijnen In zijn rede zeide Mourer zich bijna beschaamd te gevoelen, dat hij het lot der Nederlandsche oud-Spanjestridders voor het internationale forum moest brengen en hij gaf de verzekering, dat de stem van Minister van Kleffens in de U.N.O. niet die van het Nederlandsche volk was. Laatstbedoelde stem had volgens Mourer geklonken in de markthallen te Amsterdam.

Het propaganda-orgaan van de C.P.N. "Voorwaarts", dat tot nu toe eenmaal per 14 dagen verscheen, zal binnenkort, ingevolge toestemming van den Persraad, een weekblad worden. Het blad is onder den naam "Scholing en Strijd" uit de illegaliteit voortgekomen en werd later "Voorwaarts"gedoopt.

31 December

31 December 1946 was de honderdste geboortedag van Ferdinand Demola Nieuwenhuis, welke gewezen predikant tot zijn overlijden in 1919 een belangrijken invloed heeft gehad op de Nederlandsche Socialistische arbeidersbeweging. Zijn grootste activiteit ligt in de jaren van 1880 tot 1893. Hij onderhield nauw contact met Karl Marx, Engels en Kautsky.

Ter gelegenheid van zijn geboortedag zijn door de C.P.N. in verschillende plaatsen herdenkingsavonden georganiseerd.

II. REVOLUTIONNAIR-COMMUNISTISCHE PARTIJ.

(Trotzkyisten).

De Revolutionnair-Communistische Partij herdacht in "De Tribune" van 28 December 1946 haar eenjarig bestaan:

Op 23 en 24 December 1945 was op een bijeenkomst van het Comite van Revolutionnaire Marxisten te Amsterdam besloten tot de oprichting van de R.C.P., aangezien naar de meening der vergadering de C.P.N. en de Socialisten een politiek van verzoening voerden.

De R.C.P. noemt hen, die behoren tot de Vlaagroep en Spartacus, dilettanten, geen klassestrijders. Deze groepen zijn volgens de R.C.P. tot den ondergang gedoemd. De R.C.P. beroemt zich er op, dat zij een onderdeel is van de 4e Internationale. Zij wijst op den vooruitgang van haar zusterpartijen in het buitenland. De Fransche Sectie zou in het arbeidersdistrict Seine-et-Oise bij de verkiezingen 13.000 stemmen behaald hebben.

In

In Amerika zouden door de Trotzkyisten, daar waar zij kandidaten konden stellen, meer stemmen zijn behaald, dan door de Sociaal-Democraten en Communisten tezamen. Hierin ziet de Partij het bewijs, dat zij het vertrouwen van de arbeiders ^{winnen}.

In de Tribune van 7 December 1946 werd den arbeiders gewezen op het feit, dat ondanks de 24-uurs proteststaking op 24 September 1946, de troepenverscheppingen nog steeds doorgang vonden. Volgens dit blad zouden vele arbeiders in groote fabrieken zich als volgt hebben uitgelaten:

"Als de troepenverscheppingen doorgaan, zullen wij de volgende keer niet achterwege blijven, maar de algemeene staking op groote schaal herhalen".

In hetzelfde blad wordt o.m. de woningnood besproken. De arbeiders worden aangespoord een sterken druk op hun partijen uit te oefenen, opdat de woningbouw versneld wordt. Intusschen wordt hun aangeraden een nood onmiddellijk te doen verminderen, door evenals de Engelsche arbeiders, de woningen en paleizen der bourgeoisie te bezetten.

Als voorbeelden worden genoemd de Koninklijke Paleizen te Amsterdam, Apeldoorn en 's-Gravenhage.

De financieele toestand van de R.C.P. schijnt zorgelijk te zijn. Op de uitgave van het weekblad "De Tribune" wordt verlies geleden. Van de 5000 gedrukte exemplaren worden er ongeveer 2500 verkocht. Doerhalve wordt in overweging genomen, om de vrijgestelden van de partij Ernst Mulder,

Wouter Tieleman

Wouter Tieleman, Willy de Boer en Sal Santsen, slechts voor halve dagen in dienst van de partij te laten werken.

Enige vooraanstaande leden der K.C.P. hebben in October 1946 onder leiding van zekeren Kočanarka een bezoek gebracht aan partijgenooten in de Ardennen.

III. COMMUNISTENBOND "SPARTACUS".

Spartacus heeft zich verdiept in het vraagstuk der wilde stakingen, die zich den laatsten tijd nogal eens voorgedaan hebben. Om zich in dit onderwerp in te leven, raadt het weekblad "Spartacus" aan zich te wenden naar "het veld der economische belangen, waar de massa's intuïtief den bitteren strijd voor hun levensonderhoud voeren". Het blad ziet verband tusschen het verdwijnen der kleine bedrijven en het feit, dat de vakvereenigingen niet meer in dezelfde mate de instrumenten van strijd voor de arbeiders zijn. Als de arbeiders zich ervan bewust worden, dat de vakvereenigingen hen niet meer kunnen leiden bij hun strijd tegen het kapitalisme, zouden zij genoodzaakt zijn zelf nieuwe vormen van strijd te vinden en toe te passen. Deze nieuwe vorm zou dan de "wilde staking" zijn, waarbij de arbeiders zich ontdoen van de leiding der oude voormannen en van de oude organisaties en zelf het initiatief nemen.

Spartacus acht de "wilde stakingen" spontane uitbarstingen, de echt praktische uitdrukking van klassestrijd tegen het kapitalisme.

kapitalisme. Deze stakingen zouden een nieuw streven zijn in de arbeiders, de drang om zelf te beslissen, inplaats van te gehoorzamen aan de leiders. Er zou dus een ommekeer gekomen zijn, een nieuwe tactiek, een nieuwe orientatie, n.l. de methode van directe actie. Spartacus noemt het zogenoemde nieuwe verschijnsel: "De eenige werkelijke opstand van den mensch tegen het ten doode neerdrukkende gewicht van het alles beheerschende wereldkapitaal."

Slechts de wilde stakingen hebben de volle sympathie van Spartacus. Een spartacist ziet daarin een begin van de door hem gewenschte sociale revolutie, van de ineenstorting van het kapitalisme.

De kleine stakingen van deze soort zouden wel geen succes hebben en moeten worden afgebroken, maar zij moeten ook beschouwd worden als waarschuwingssignalen, volgens de spartacisten. Pas als men in het vijandelijke kamp een uitbreiding vreest, zal men den arbeiders concessies doen. In de toekomst verwacht de Spartacusbond, dat de wilde stakingen grootere vormen zullen gaan aannemen, zoodat de openbare orde zal worden verstoord, en de arbeiders zich meester zullen maken van de bedrijven. Als zij dan de staatsmacht tegenover zich vinden, zullen de stakingen een politiek karakter moeten gaan aannemen, de stakingscomite's zullen verstrekkende maatschappelijke functies krijgen en het karakter aannemen van de arbeidersraden.

IV. VRIJE SOCIALISTEN-VEREENIGING

De vrije socialisten spelen in het politieke leven geen rol van beteekenis: hun invloed is als gevolg van hun klein aantal, gering. Acties worden door hen vrijwel niet gevoerd. Zij nemen onder de links-extremisten min of meer de plaats van zonderlingen in. Voor hun juiste waardeering is het wenselijk hun doelstellingen hierbij ter kennis te brengen.

Zij gaan uit van het standpunt, dat ieder mensch naar zijn behoeften aanspraak kan maken op een deel van alle stoffelijke en geestelijke waarden, welke noodig zijn voor zijn levensgeluk, voorzover de wetenschappelijke en cultureele ontwikkeling van de wereld die waarden kan verschaffen. Om dit te bereiken, streven zij er naar, dat de grond, de fabrieken, mijnen, transportmiddelen en alle voortbrengselen van wetenschap en cultuur, eigendom worden van de "productieve hoofd en handarbeiders". Als dit bereikt is, zal naar hun inzicht de Staat overbodig zijn en het sociale leven zal automatisch geordend worden, zonder eenige gezag of bestuur. Hetgeen zij "de kunstmatige grenzen tusschen de volkeren" noemen, zal verdwijnen en er zal slechts een vaderland zijn: de wereld, en een volk: de menschheid. Klassen en standen zullen tot het verleden behooren, regeerders zullen worden vervangen door raadgevers en opvoeders. "Als dit bereikt is", zeggen de Vrije Socialisten, "zal de mensch langer, gezonder, vrijer en gelukkiger kunnen leven".

Zooland

Zoolang dit alles echter niet is bereikt, belegt de V.S.V. vergaderingen, meestal uitsluitend voor de leden, waar aangeven wordt op welke wijze het toekomstig geluk kan worden bereikt. Als middelen daartoe worden o.a. aangegeven: "het vernietigen van het militarisme en den nationalen waan". Doch naast het propageeren van deze vernietiging wordt den leden medegedeeld, dat de mensch niets te verwachten heeft van politieke hervormingen en revoluties, die slechts de macht verplaatsen: hij moet zijn heil zien in "zelfopvoeding, goddelijke levensbegeerte en natuurlijk zedelijk verstandig besef". In de bedrijven moet dagelijks verzet gepleegd worden, om de uitbuiting van de arbeiders te bestrijden en voor dezen meer zeggenschap te veroveren. Op welke wijze het verzet moet worden gepleegd, wordt niet aangegeven. "In het algemeen", zegt de V.S.V., "moet meer welvaart, vrijheid en recht voor allen worden verkregen, moet omlaag gehaald worden, wat hoog troont en moet verheven worden, wat onderaan zwoegt". De godsdienst achten de Vrije Socialisten een belemmering op hun weg naar Utopia! Alle vormen van godsdienst moeten worden weggeruimd, men mag alleen hechten aan dit leven, niet aan een hiernamaals, dat illusie wordt genoemd.

Als een der middelen, om de macht van den Staat te breidelen en uiteindelijk te vernietigen, beschouwen zij: het zich ont-

V. OUDE S.D.A.P.

Op 15 en 16 Juni 1946 is te Utrecht door sociaal-democraten, welke zich in de Partij van den Arbeid niet thuis voelden, een landelijke bijeenkomst gehouden, waar ongeveer 100 personen uit 28 gemeenten in Nederland aanwezig waren. Aldaar werd besloten de oude sociaal-democratische partij weder op te richten onder den naam van "Oude Sociaal-Democratische Arbeiderspartij" en Marxistisch-sociaal-democratische beginselen, welke naar de meening der vergadering door de Partij van den Arbeid waren opgegeven, weder onder de arbeidersklasse uit te dragen. Er werd een voorloopig partij-bestuur gekozen en tevens werden eenige commissies benoemd, welke inmiddels met hun werkzaamheden aan aanvang hebben genomen. Behalve die, belast met de samenstelling van de Statuten en het huishoudelijk reglement, werd een commissie benoemd, welke de beginselverklaring en het werkprogramma zal opstellen. Op een volgende landelijke bijeenkomst zullen zij de resultaten van hun arbeid aan de afgevaardigden voorleggen.

De partij geeft een periodiek uit, waarvan het eerste nummer in November 1946 is verschenen. Het blad zal het contact tusschen de afdelingen bevorderen en de richtlijnen van de partij aangeven, welke zijn gebaseerd op het partijprogramma van 1912 en aangepast aan de tijdsomstandigheden.

In het eerste nummer van het blad, dat den naam draagt "De Sociaal-Democraat", besprak de landelijke voorzitter van de partij

partij, G.Kruit, wonende Rapenburg 123 te Leiden, de huidige slechte levensvoorwaarden van de arbeiders en uitte de meening, dat de Socialisten tot nu toe verzuimd hadden de economische grondslagen voor de betere voorwaarden te leggen. Hij wees op de botsing, welke tusschen de belangen van de arbeiders en de bezittende klasse moet ontstaan, doordat het socialisme zich slechts kan ontwikkelen als de grond en de arbeidsmiddelen gemeenschappelijk eigendom worden en de kapitalisten niets vrijwillig looflaten. Deze botsing is de onvermijdelijke klassestrijd. Voor den socialist moet, volgens de overtuiging van Kruit het parool zijn: "In den klassestrijd naast en met de arbeiders"

Mevr. Wed. Jos Loopuit te Amsterdam, schat in een artikel in "De Sociaal-Democraat", dat ongeveer 40.000 personen, die in de S.D.A.P. waren georganiseerd, momenteel dakloos zijn. Een ander deel zou zich bij de C.P.N. aangesloten hebben. Volgens haar is de klassebewuste arbeider van meening, dat de Partij van den Arbeid geen mogelijkheden voor hem biedt. De opname van de S.D.A.P. in de P.v.d.A. noemde zij een "fatsoenlijke teraardebestelling".

Het toekomstige partijwerk zal bestaan uit:

1. den organisatorische opbouw van de partij.
2. de theoretische scholing, welke de basis wordt geacht voor een Marxistische partij. Volgens het bestuur wil dit niet zeggen, dat de leden dogmatici moeten worden en bij elke gelegenheid

gelegenheid citaten uit den "Marxbijbel" moeten aanhalen.
3. het voeren van een voor de arbeiders begrijpelijke socialistische werkelijkheidspolitiek.

De oude S.D.A.P. meent, dat het ontstaan van de Partij van den Arbeid het socialisme in Nederland heeft verzwakt.

Hoe de nieuwe partij tegenover de C.P.N. staat, is tot nu toe niet duidelijk gebleken.

VI. CULTUREEL SOCIALISTISCH CENTRUM.

Te Vlaardingen is op 11 November 1946 het Cultureel Socialistisch Centrum opgericht. Het doel dezer vereeniging is, om de diverse schakeeringen, die zich in de Partij van den Arbeid voerden, dichter tot elkaar te brengen.

Het bestuur der vereeniging, welke streeft naar de oprichting van een landelijke organisatie, is als volgt samengesteld:

Voorzitter: Jan Cornelis HOORWEG, oud 65 jaar, directeur eener wasscherij, lid van den gemeenteraad voor de Partij van den Arbeid.

Secretaris: Sjouke LEMSTRA, oud 42 jaar, analyst.

Penningm.: Harm BOS, oud 52 jaar assistent der Directe Belastingen.

Leden: Nelly SLIKKER, oud 52 jaar, echtgenoot van Jacob van Klinkenberg,
Gerrit Arie van Vliet, oud 43 jaar, tank-opnemer, allen wonende te Vlaardingen.

Op 25 December 1946 werd door het Cultureel Socialistisch Centrum te Vlaardingen een bijeenkomst gehouden. Er waren 200-250 personen aanwezig.

J. de Kadt, voormalig lid van de O.S.P., sprak over het onderwerp "Vredesverlangen en vredeskansen". Hij zei o.m., dat de menschheid een grooter verlangen naar vrede had dan naar oorlog, doch dat dit verlangen niet sterk genoeg was, om een blijvend vrede te waarborgen. Hij wakte de toehoorders op met woord en daad te toonen, dat het democratisch socialisme in staat was den vrede te brengen.

Door de Kadt werd de binnen-, noch de buitenlandsche politiek van de regeering aangeroerd.

VII. KERK EN VREDE.

"Kerk en Vrede" behoort tot de oudste en meest principieele pacifistische en anti-militaristische vereenigingen hier te lande. Zij bestond reeds voor den oorlog en werd na haar ontbinding tijdens de bezetting, op 1 Juni 1946 te Amsterdam opnieuw opgericht.

De groep is aangesloten bij de "International Fellowship of Reconciliation" en is een Christelijke geloofsgemeenschap, die als haar overtuiging uitspreekt:

- 1) dat de ontfermende en verzoenende liefde Gods, in Jezus Christus geopenbaard, de eenige redding en genezing is van de zondige en zieke menschenwereld;

- 2) dat deze liefde ons dringt tot liefde en verantwoordelijkheid jegens den naaste en eerbied voor zijn leven, dat onaantastbaar moet zijn;
- 3) dat de oorlog met deze beginselen zoodanig in strijd is, dat hij uit Christelijk oogpunt volstrekt veroordeeld moet worden;
- 4) dat de wil tot gemeenschap en gerechtigheid de drijfkracht moet zijn tot vernieuwing van de nationale en internationale samenleving;
- 5) dat een op deze beginselen steunende gemeenschapspolitiek in haar kapitalistische, anti-imperialistische en anti-militaristische strekkingen een onmisbare voorwaarde is voor een duurzamen vrede.

"Kerk en Vrede" stelt zich daarom ten doel:

1. Kerk en volk van deze overtuiging te doordringen;
2. Op te komen voor al wat uit deze overtuiging voortvloeit.

Zij tracht dit doel te bereiken door:

- a) het uitgeven van het blad "Militia Christi" en andere geschriften;
- b) het beleggen van vergaderingen en andere samenkomsten;
- c) het zoeken van contact en samenwerking met geestverwante groepen in binnen-en buitenland;
- d) alle andere middelen, die in overeenstemming zijn met haar beginsel en bevordelijk aan haar doel.

Het hoofdbestuur van "Kerk en Vrede" wordt gevormd door:

Prof.

Prof. Dr. G. J. HEERING, Oegstgeest, voorzitter;

Ds. J. J. Buskes Jr., Amsterdam, 2e voorzitter;

J. J. WENTINK, Amsterdam, secretaris;

Ds. J. B. Th. HUGENHOLTZ, Ammerstol, 2e secretaris;

A. ELFFERS, Bentveld, penningmeester;

C. T. EIESGEEST, Ermelo;

Ds. HINLOOPEN, Amstelveen;

H. J. LANKHORST, Amsterdam;

Ds. Kr. STRIJD, Hengelo-0;

Dr. M. van der VOET, Haarlem;

Het orgaan van "Kerk en Vrede" is "Militia Christi" maandblad voor Christen-anti-militairisten; de redactie wordt gevoerd door Dr. M. v. d. Voet, Pijnboomstraat 24 te Haarlem. Het wordt uitgegeven door de N.V. "De Tijdstroom", Bagijnestraat te Lochem.

In verschillende gemeenten in ons land zijn afdeelingen opgericht, waar op de bijeenkomsten verschillende onderwerpen het Christelijk geloof betreffende, worden behandeld. Hierbij wordt dan steeds weer gewezen op de taak, die de Christuslijders hebben, om elkaar lief te hebben en dit met de daad te bewijzen. Zij mogen er dus nimmer toe overgaan elkander met de wapenen in de hand te bestrijden.

Verscheidene leden van het hoofdbestuur, doch voornamelijk Ds. Buskes en Ds. Strijd, traden op als sprekers op openbare vergaderingen, belegd met het doel de anti-militaristische gedachte onder ons volk meer algemeen te maken. Dat zij hierbij
soms

soms samenwerken met anderen dan principieele anti-militairisten bleek op een te Hengelo-0 gehouden vergadering op 9 December 1946, waar naast Ds.Strijd als spreker optrad de communist Wiering. De vergadering was bedoeld als een voorlichtingsavond voor militairen. Door de sprekers werd o.a. de Dienstweigeringwet 1923 toegelicht.

"Kerk en Vrede" houdt in het algemeen een vrij hecht contact met andere anti-militairistische organisaties in den lande, terwijl voornamelijk door den 2den secretaris Ds.Hugenholtz van Ammerstol, die reeds ver voor den afgelopen oorlog met dit werk bezig was, voeling wordt gehouden met soortgelijke bewegingen en vereenigingen in het buitenland.

VIII. BRABANTSCHER BEWEGING - BRABANTIA NOSTRA.

Door het bestuur van Brabantia Nostra (B.N.) werd op de op 4 Januari j.l. gehouden jaarvergadering een kort overzicht gegeven van het werk, dat door de vereeniging was gedaan en van de plannen, die men hoopte te verwezenlijken. Hierbij werd opgemerkt, dat de arbeid, die voor de Brabantsche gemeenschap werd verricht, niet door alle Brabanders onverdeeld werd gewaardeerd.

Uit de vergadering bleek, dat men de navolgende onderwerpen van groot belang acht.

De samenwerking Noord-Zuid.

Dit onderwerp heeft steeds de intense aandacht van B.N. gehad

gehad en daar deze samenwerking Noord-Zuid hechter wordt dan ooit tevoren, meende het bestuur, dat de tijd voor "concrete daden" was aangebroken. B.N. heeft met andere vereenigingen zitting genomen in het comite ter voorbereiding van de samenwerking tussche de Katholieken in het Noordelijke en Zuidelijke taalgebied van Nederland.

In de maand Juli of Augustus 1947 hoopt dit comite zijn werkzaamheden aan te vangen met een grootcongres, dat waarschijnlijk in Maastricht zal worden gehouden.

De Brabantsche Beweging schijnt niet het resultaat te hebben bereikt, dat men zich aanvankelijk had voorgesteld. Om de belangstelling voor deze beweging wederom aan te kweken, heeft men besloten een directorium in te stellen, als voorbereiding voor de oprichting van kringen der Brabantsche Beweging. Het ontwerp-reglement zal aan de reeds bestaande kringen worden voorgelegd. Het is de bedoeling, dat deze kringen een zeer groote "Zelfwerkzaamheid" zullen krijgen; zij zullen autonoom zijn en het recht hebben hun afgevaardigden te kiezen, in totaal 9 personen, die zitting hebben in de Centrale van Brabantia Nostra.

Het blad "Brabantia Nostra".

Door B.N. wordt elke 14 dagen het orgaan "Edele Brabant" uitgegeven. Om het verschijnen van dit blad, waarin op populaire wijze de Brabantsche gedachte wordt verspreid, mogelijk te maken, moest de uitgave van het vroegere maandblad "Brabantia Nostra"

Nostra" eenigen tijd worden onderbroken.

Thans achtte men het oogenblik aangebroken, om de uitgave van "Brahantia Nostra" te hervatten. Het blad zal 4 a 6 maal per jaar verschijnen en niet gebonden zijn aan actueele onderwerpen. De bedoeling is, om in dit orgaan "fundamenteele beschouwingen" te geven over onderwerpen, waarvoor in "Edele Brabant" geen plaats is.

Eenige plannen voor 1947.

De zomerbijeenkomst werd vorig jaar door een beperkt aantal personen bijgewoond. Dit jaar zullen vertegenwoordigers van alle lagen der bevolking worden uitgenoodigd, om elkanders noden en moeilijkheden te leeren kennen. Vooral zal men zich beraden, op welke wijze de cultuurarbeid in Brabant ter hand kan worden genomen.

Op den eersten Zondag in September zal dit jaar wederom een dooden-herdenking plaatsvinden, waarbij een lid van het Koninklijk Huis uitgenoodigd zal worden, om gedenkorden met de namen der gevallen te onthullen.

Door Limburgers en den Cultureelen Raad worden besprekingen gevoerd met menschen uit toneelkringen, om te komen tot de oprichting van een toneelgezelschap, hetwelk het Zuiden aanvoelt en den Brabanders iets kan leeren. Zelfs wordt gedacht aan de oprichting van een toneelschool.

IX. EENHEIDS -VAK-CENTRALE.

Het belangrijkste onderwerp, waarmede men zich in E.V.C.-kringen blijft bezig houden, is de fusie met het N.V.V.

Op alle vergaderingen der E.V.C. kwamen de verschillende sprekers nog wel steeds terug op de bekende actie voor de loonsverhoging zonder prijsstijging, maar daarnaast gaven de sprekers tevens hun meening weer over de komende fusie.

Zoo oefende op een E.V.C.-vergadering te Rotterdam A. van den Berg critiek uit op het N.V.V., door de leiding daarvan te verwijten de politiek van de reactie niet te hebben voorzien: immers na een jaar moest deze leiding terugkomen op haar verklaring van vertrouwen in de regeering. Zelfs Vermeulen en Suurhof (N.V.V.) moesten nu erkennen, dat de politiek van de E.V.C. de eenige juiste was. "De E.V.C. moet thans dus tot eenheid komen met het N.V.V." zeide spreker v.d.Berg en hij vervolgde: "Als deze eenheid door organisatorische moeilijkheden tot nog toe niet tot stand is gekomen, behoeft dat geen beletsel voor ons te zijn om haar nu reeds onderling in de bedrijven te gaan vormen, ook met de Christelijke en Katholieke arbeiders: want lotsverbetering kan alleen door de arbeidersklasse zelf gebracht worden. Kapitalisme en arbeid kunnen nimmer samen gaan, zij verhouden zich als water en vuur".

In de persorganen der verschillende groepen, waarvan de leden in de E.V.C. zijn georganiseerd, wordt de fusie ook geregeld besproken. De Limburgsche editie van De Waarheid uitte zich als volgt: Na de verkiezingen boekte de Nederlandsche arbeidersklasse

arbeidersklasse nieuwe successen. De eenheid in de vakbeweging is bezig een feit te worden. Het E.V.C.-congres besluit met een meerderheid van 30.000 stemmen de fusie-besprekingen voort te zetten. Een ferme nederlaag van de Trotzkyisten, die met hun demagogie vele goedwillenden hadden misleid. Een nederlaag overigens voor alle arbeiders-vijandige elementen, of zij nu links of rechts staan. Intusschen zijn de E.V.C. en het N.V.V. tot overeenstemming gekomen over het fusierapport. Alle leden van de E.V.C. hebben dit rapport ontvangen en vele ledenvergaderingen vonden reeds plaats, waar het met nagenoeg algemeene stemmen werd aanvaard".

De hierin gewraakte handelingen en uitlatingen der Trotzkyisten, worden door dezen in hun orgaan "De Tribune" aldus gemotiveerd:

"De R.C.P. staat op het standpunt, dat de eenheid der arbeiders een noodzakelijkheid is. Wij verzetten ons echter tegen de voorwaarden der fusie E.V.C.-N.V.V. De R.C.P. verzet zich tegen het feit, dat de arbeiders geen stem hebben bij het bepalen van deze voorwaarden tegen het uitschakelen van elke vakbewegingsdemocratie in de nieuwe statuten, tegen het aanvaarden van de Stichting van den Arbeid en van het College van Rijksbemiddelaars, kortom tegen de geheele verbureaucratiseering der vakbeweging".

Henning kantte zich op een E.V.C.-vergadering te Heerlen tegen de uitspraak der leiding van de R.K.Kerk in Nederland, waarbij

waarbij aan de leden dier Kerk het lidmaatschap van de E.V.C. werd verboden en zeide daarover ongeveer het volgende:

"Het verbod van het Episcopaat t.a.v. het lidmaatschap der E.V.C. is iets specifiek Nederlandsch. In Tsjecho-Slowakije marcheeren zuiver Katholiek georganiseerden met hun vaandel mede in de 1 Mei propaganda-optocht. In Italie, waar in het secretariaat van de Vakcentrale van de 3 secretarissen 1 communist, 1 socialist en 1 katholiek is, worden de groepen van deze centrale door den Paus ontvangen en gezegend. Van de 30.000 Katholiken of Christelijken, die bij de E.V.C. waren aangesloten, is een belangrijk deel afgevallen". Henning wees er verder op, dat het N.V.V. onder Kupors er de schuld van was, dat deze afval kon plaats vinden. Het N.V.V. had haar taak verwaarloosd. Hij zou in ieder hoofd willen hameren, dat door verdeeldheid de toestanden, die thans heerschen, blijven voortbestaan. Over het fusie-rapport zei spreker, dat daar dingen in staan, die hem ook niet aanstonden, maar daar er belangrijker dingen op het spel stonden, zag hij deze over het hoofd. Elk E.V.C.-lid had thans een fusierapport ontvangen en kon dit bestudeeren. Hij vermeldde nog, dat er door een groep Spartacisten samen met een kleine groep E.V.C.-ers tegen de wenschen van het bestuur van het E.V.C. in, getracht werd bij de fusie hun politiek streven op te dringen en dat er vervalschte fusierapporten tegen den prijs van f.0,35 verspreid werden, waarin te kennen werd gegeven, dat de democratie de nek zou worden omgedraaid, indien men tot de fusie zou overgaan. Henning zeide, dat men het

dat men het fusie-rapport onderling diende te bespreken, opdat men kon beslissen of het al dan niet moest worden aanvaard, en wees er op, dat het niet ging om het rapport als zoodanig, doch om de totstandkoming van een eenheid. Teneinde de fusie gemakkelijker te maken, was het noodig, dat de E.V.C. en het N.V.V. op nagenoeg dezelfde wijze zouden zijn georganiseerd. Daartoe werd de bedrijfsgewijze-groepeering, zooals die bij de E.V.C. in gebruik was, thans overgenomen in het N.V.V., waar tot nu toe een beroepsgewijze groepeerings gebruikelijk was. In het nieuw te stichten verbond zullen 15 bedrijfsgroepen worden geformeerd. Het nieuwe A.N.V.B. stelt zich o.m. ten doel de beschikkingsmacht en waar noodig ook den eigendom der productiemiddelen in handen der gemeenschap te brengen, m.a.w. nationalisatie der productiemiddelen.

B.Blokzijl heeft ook via de pers nogmaals bestreden, dat de E.V.C. een communistische organisatie zou zijn, waarin de leiders voorstanders van de fusie zouden zijn, om ook in de nieuwe organisatie een vooruitgeschoven post der C.P.N. te verkrijgen.

De houding der E.V.C. t.o.v. de staking in de haven te Antwerpen werd weergegeven in de resolutie, die werd aangenomen op een vergadering te Rotterdam op 5 Januari j.l. en waarbij het volgende werd besloten:

- "a) Schepen, welke alvorens naar Nederlandsche havens te komen, eerst Antwerpen voor lossing hebben aangedaan, zullen onder geen enkele voorwaarde worden gelost.

b)

- b) Goederen, welke van België uit langs binnenwegen naar Nederlandsche havens zijn vervoerd, zullen in die havens niet worden verladen.
- c) Van schepen met een gecombineerde lading zullen de Nederlandsche en transito-goederen worden gelost; indien hiervoor Belgische goederen verwerkt moeten worden, kunnen deze in de loodsen worden opgeslagen.

Het bestuur der E.V.C. moet in de gelegenheid worden gesteld hierop controle uit te oefenen. De E.V.C. zal deze besluiten ter bespreking aan de Scheepvaartvereniging-Zuid voorleggen".

Reeds eerder had de E.V.C. zich solidair verklaard met de stakenden te Antwerpen, door op haar kadervergadering te Amsterdam op 29 December j.l. een motie aan te nemen, waarin dit tot uitdrukking kwam. Op deze vergadering werd tevens besloten, om op 9 Februari a.s., zijnde een dag na het aanstaande E.V.C.-congres, een massale nationale demonstratie te organiseren. Ook werd medegedeeld, dat men van verschillende buitenlandse vakorganisaties bericht had ontvangen, dat zij zich op het E.V.C.-congres door delegaties zouden doen vertegenwoordigen. Zoo zou men o.a. gasten uit Polen, Frankrijk, Italië, Hongarije en België verwachten. Ook de Indonesische vakorganisatie is uitgenodigd een delegatie te zenden naar dit congres.

Op 6, 7 en 8 Januari 1947 heeft het Wereldvakverbond een internationale kolonconferentie te Parijs belegd, ter bestudering van het wereldkolenvraagstuk. De E.V.C. werd uitgenodigd, haar

haar deskundige vertegenwoordigers naar deze conferentie te sturen. In een volgend overzicht zullen hierover zoo mogelijk bijzonderheden volgen.

Blijkens een bericht uit Werkend - Nederland, het orgaan der E.V.C., heeft de voorzitter der E.V.C., B.Blokzijl aan den gemeenteraad van Amsterdam de vraag gesteld, om de E.V.C. toe te laten tot het Georganiseerd Overleg, daar hij met cijfers kon aantonen, dat ruim 40% van het Amsterdamsche gemeentepersoneel in de E.V.C. was georganiseerd.

Het Gemeentebestuur zou hierop hebben geantwoord, dat het gelet op het aantal werklieden en ambtenaren, dat in de E.V.C. georganiseerd is, het wenschelijk achtte, dat de E.V.C. in het Georganiseerd Overleg werd opgenomen.

X. S T A K I N G E N

Op 3 December 1946 gingen plm.140 man van het personeel der sigarenfabriek van Smit en Ten Hove te Kampen in staking, als protest tegen het feit, dat zij zich moesten onderwerpen aan een fouilleering door een nieuw aangestelden portier. Dit geschiedde zonder inmenging van eenige vakorganisatie; toen de vakbonden erbij betrokken werden, was spoedig een accoord bereikt, waarbij aan de eischen der stakenden werd tegemoet gekomen. Het werk werd daarna op 4 December 1946 hervat.

Het personeel van de afdeling voorspinnerij der textielfabriek N.V.Rigtersbleek v/h G.J.v.Heek en Zonen te Enschede, legde op 13 December j.l. het werk neer. De directie der fabriek had

de gewoonte bomiddelend op te treden bij het aanvragen van textielgoederen door het personeel. Niettegenstaande deze medewerking was men ontevreden over de behaalde resultaten. De daarop uitgebroken staking werd door geen enkel vakverbond noch door den fabriekskernraad gesteund. Zonder dat de eischen der stakenden ongeveer 60 in getal, waarvan het meerendeel vrouwen, werden ingewilligd, is het werk op 16 December 1946 hervat.

In December 1946 werd gedurende een dag het werk neergelegd door een 20 tal naaisters van de confettiefabriek der firma Wevers te Enschede. Er heerschte ontevredenheid onder het personeel over de vaststelling van het zgn. "Stukloon".

In den middag van Vrijdag 20 December 1946 legden ongeveer 30 meisjes, werkzaam in de klein-montage afdeling op de fabriek van Hazemeijers apparaten aan de Tuinstraat te Hengelo, het werk neer, uit protest tegen het feit, dat op de textielfabrieken, textiel kon worden verstrekt, terwijl zij daarvan verstoken waren en bevonden naar hun meening de loonen in het bedrijf te laag waren. De organisaties en de fabriekskern waren tegen deze staking en steunden de stakenden niet, als gevolg waarvan het werk zonder dat de eischen der stakenden waren ingewilligd op 23 December 1946 weer ter hand werd genomen.

Op Maandag, 30 December 1946, dreigde in de haven van Rotterdam een arbeidsonderbreking te ontstaan. Havenarbeiders weigerden 2 schepen te lossen, omdat de lading oorspronkelijk bestemd zou zijn geweest voor Antwerpen en dus "besmet" zou zijn. Zij zagen hierin een niet nakomen van de tusschen de E.V.C. en de Scheepvaartvereniging

Schaapvaartvereniging-Zuid in deze aangelegenheid gemaakte afspraak. Het conflict werd in den loop van den dag bijgelegd. Aan de lossing is voortgewerkt en nadere besprekingen zouden worden gevoerd.

In het begin van Januari 1947 brak een wilde staking uit onder de stiksters, werkzaam op 6 schoenfabrieken te Oisterwijk. De oorzaak dezer staking, die op een der fabrieken reeds op 30 December 1946 was uitgebroken en waarbij zich langzamerhand op andere fabrieken werkzaam zijnde meisjes hadden aangesloten was, dat aan het personeel niet de gebruikelijke Kerstgratificatie was vorstreckt.

Er werd door de stakenden gepoogd, om de staking, waarbij plm. 80 meisjes waren betrokken, méér algemeen te doen worden. Voornamelijk door het optreden van de R.K.I. vakorganisatie werd echter bereikt, dat de stakenden konden worden overtuigd van het algemeen belang, om de staking op te heffen. Inderdaad werd daarop op 7 Januari 1947 het werk hervat. Hoewel er van geen enkele politieke actie sprake was, en het werk inmiddels is hervat, is de oorzaak van ontevredenheid niet weggenomen en blijft de verhouding tusschen werkgevers en personeel nog steeds gespannen.

XI. DE HAVENSTAKING TE ANTWERPEN.

Hoewel in België reeds meermalen stakingen van grooten omvang hebben plaatsgehad, heeft de op Vrijdag 13 December 1946 onder de havenarbeiders te Antwerpen uitgebroken staking
zeer

zeer de aandacht getrokken, ook in Nederland.

Voor de arbeiders in los dienstverband had de Belgische Overheid een "bestaanszekerheid" gegarandeerd, indien hun door omstandigheden geen arbeid in de havens kon worden verschaft. Deze werklozen behoorden volgens het voorschrift alken werkdag tweemaal in de aanwervingslokalen te verschijnen, alwaar zij op een aan hen uitgereikte kaart een stempel ontvingen, waarop zij een uitkeering konden verkrijgen. Sommigen verzuimden echter stelselmatig de kaarten te laten afstempelen. In den beginne werd hierop van Overheidswege geen aanmerking gemaakt, maar toen het aantal arbeiders, dat den controle-maatregel negeerde, voortdurend groter werd, heeft men tenslotte geweigerd hun de vastgestelde uitkeering te doen. Het gevolg hiervan was, dat de betrokken arbeiders meenden te moeten protesteeren. Zij trokken in optocht langs de havenwerken en trachtten andere havenarbeiders te bewegen eveneens het werk neer te leggen. Inderdaad gelukte dit, zoodat tenslotte circa 13.000 havenarbeiders in staking waren. Bij hen sloot zich 17 December j.l. het personeel der sleepbootdiensten aan, terwijl nadien het personeel der bewakingsdiensten van de dokken eveneens het werk neerlegde. De arbeiders van eenige scheepsworven, waar sedert het begin November 1946 werd gestaakt, medegerekend, bedroeg het aantal stakende arbeiders in en om Antwerpen tenslotte ruim 20.000.

Als speciale grieven noemden de havenarbeiders de slechte verwarming in de aanwervingsbureaux en het geringe verschil
tusschen

tusschen de loonen der werkende havenarbeiders en die van hen, welke in aanmerking kwamen voor de uitkeering der "bestaanszekerheid". Zij klaagden voorts over de slechte textielvoorziening en over het feit, dat zij bij bijzonder moeilijke werkzaamheden geen extra bijslag ontvangen. Echter is de groote actie in feite ingezet ter verkrijging van een algemeene aanzienlijke loonsverhooging, zonder een daarmede samengaannde prijsstijging. Men is in België n.l. allerminst tevreden over de prijzenpolitiek der Regeering.

Hoewel onderhandelingen tusschen de Regeering en de stakers plaats hadden en geen der vakbonden zich achter de stakers plaatste, integendeel, meermalen door hen tot hervatting der werkzaamheden werd aangespoord, bracht dit geen verandering in den toestand.

In het begin van de staking bleek niet, dat eenige politieke partij de actie stimuleerde, doch na eenigen tijd gaven de Revolutionnair-Communisten in het bijzonder de Trotzkyisten Petrus Doromans van eenige activiteit blijk. Ook het reeds bij vorige stakingen op den voorgrond getreden "Aktie-Komitee", waarin de bekende communistische gebroeders van den Brande een voorname rol spelen, liet van zich hooren.

De omstandigheid, dat de communisten in België mede-verantwoordelijkheid in de Regeering hebben, heeft er toe geleid, dat van een openlijk optreden in de staking van die zijde geen sprake is geweest en men dientengevolge van een dubbelhartige en halfslachtige houding der communisten ging spreken.

Eenig

Eenig optreden van leden der E.V.C., R.C.P. of C.P.N. werd in Antwerpen niet gesignaleerd.

De Belgische Premier heeft aan de stakenden een waarschuwing gegeven en een oproep tot hen gericht, gesteld in de volgende bewoordingen:

"Aan de havenarbeiders,

Ik doe een dringend beroep op het gezond verstand en het verantwoordelijkheidsgevoel van de Antwerpsche havenarbeiders om onmiddellijk den arbeid te hervatten.

Het belang van gansch het land eischt deze hervatting en zoo gij achterwege blijft, zal de Regeering zich genoodzaakt zien, drastische maatregelen te treffen".

Teneinde de voedselpositie van het land niet in gevaar te brengen, zette de Belgische Regeering een paar duizend soldaten in, om de schepen, die levensmiddelen aanvoerden, te lossen en de taak der stakende havenarbeiders over te nemen.

Het gevolg van het optreden van den Belgischen Transportarbeidersbond, als onderdeel van het Algemeen Belgisch Vakverbond, heeft ten gevolge gehad, dat aan dezen bond verweten is, dat hij het democratisch beginsel had prijs gegeven en zich in dit conflict aan alle verantwoordelijkheid had onttrokken, zoodat hij zijn invloed op de arbeiders zou hebben verloren. De leiders van den Bond, die inzagen, dat zij terrein verloren, zijn tenslotte tezamen met de christelijke Vakorganisatie met de Regeering in onderhandeling getreden en hebben een voorstel ingediend, tot loonsverhooging van frs.25,-- per dag. Als deze verhooging

verhoging niet zou worden aangenomen, achtte de B.T.B. zich gerechtigd de staking te steunen, hetgeen tot gevolg zou hebben, dat aan de havenarbeiders een toelage zou worden uitgereerd.

Op 28 December 1946 heeft het personeel der sleepbootdiensten het werk hervat. Hun eischen inzake loonsverhoging zijn ingewilligd.

Een der gevolgen van de staking was, dat sommige buitenlandse schepen, in het bijzonder Engelsche, Nederlandsche en Zweedsche, de Antwerpsche haven hebben gemedend.

Op een op 29 December 1946 te Amsterdam gehouden kadervergadering van de E.V.C. werd een motie aangenomen, waarin men zich solidair verklaarde met de Antwerpsche havenarbeiders.

Tijdens een vergadering van de E.V.C. te Rotterdam op 5 Januari 1947 werd met het oog op de staking te Antwerpen een resolutie aangenomen, waarvan de tekst reeds in het hieraan voorafgaande verslag over de E.V.C. werd opgenomen.

De besprekingen, welke na het deelnemen der Belgische vakbonden aan de staking hebben plaats gevonden tusschen de regeering, de werkgevers en de delegaties dezer bonden, hebben er toe geleid, dat de Belgische regeering de door de werkgevers voorgestelde loon-en bijslagregeling heeft goedgekeurd.

De nieuwe arbeidsvoorwaarden zijn: loon per dag 180 frs. plus 10 frs. verplaatsingskosten. Hierbij komen eventuele vergoedingen voor vuil of zwaar werk, die 10 tot 30 frs. kunnen bedragen. De gemiddelde loonsverhoging bedraagt dan ongeveer 24 frs.
of

of wel 22%.

De havenarbeiders te Antwerpen hebben deze door de regering goedgekeurde loonsverhoging in hun vergadering van Zaterdagochtend 11 Januari 1947 met 5500 tegen 1000 stemmen aanvaard en na ongeveer vier weken van staking werd het werk op Zondag 12 Januari 1947 weer normaal hervat.

XIII. INDONESIE.

De Regeeringsverklaring in de Tweede Kamer over de Linggadjabib-overeenkomst heeft de pers aanleiding gegeven tot tal van beschouwingen en ook op andere wijze hebben voor-en tegenstanders zich doen hooren. De oorspronkelijke voorstanders der overeenkomst hebben zich met de verklaring der Regeering kunnen vereenigen, vele tegenstanders daarentegen niet in het minst. Hun tegenstand culmineert in het argument, dat aanvaarding van de overeenkomst de ontbinding van het Koninkrijk beteekent. Teneinde den tegenstand zoo krachtig mogelijk te maken is onder leiding van Prof. Gerbrandy tot stand gekomen het Comite "Handhaving Rijkseenheid", dat zich ten doel stelt het centraal orgaan te zijn van alle acties, welke in het land gevoerd worden tegen aanvaarding van het ontwerp-accoord.

Om de actie van de voorstanders op een zoo breed mogelijke basis te stellen, heeft de Communistische Partij Nederland (C.P.N.) een schrijven gezonden aan de Vereeniging "Nederland-Indonesie".

"De

"De progressieve krachten in ons volk zijn sterk genoeg"-
aldus de brief- "om de oorlogsdrijvers tot rede te brengen. Het
"komt er slechts op aan hen te vereenigen en in beweging te
"brengen. Wij hebben de hoop, dat Uwe Vereeniging in dezen een
"belangrijke rol zal kunnen vervullen. Het zou ons hiertoe
"wenschelijk lijken naar wegen te zoeken om de grondslag van
"Uw vereeniging te verbreed en er naar te streven, dat zij
"tot een verbindingsschakel wordt tusschen de partijen, vak-
"organisaties en andere massa-organisaties, die bereid en in
"staat zijn de stem van progressief Nederland tegenover die van
"de koloniale reactie te laten hooren. Wij zouden U in verband
"hiermede willen voorstellen stappen te overwegen, teneinde
"tot een collectieve aansluiting van zulke organisaties te ko-
"men, in het bijzonder van de P.v.d.A. de C.P.N., het N.V.V. en
"de E.V.C."

In de Indonesische kringen h.t.l. is de stemming na de behan-
deling der overeenkomst inde Tweede Kamer naar het schijnt
niet zoo opgewekt, althans het blad "Indonesia" geeft hiervan
blijk. De "koloniale reactie" weert zich geducht, aldus de
tendenz van een hoofdartikel en met het oog daarop wordt ook
daarin aangedrongen op een hecht front van progressief Nederland.

Inmiddels is ook tijdens de op 8 en 9 December j.l. te Am-
sterdam gehouden zitting van het partijbestuur der C.P.N. groote
aandacht geschonken" aan de agitatie van de koloniale reactie
in ons land", aldus "De Waarheid". Het partijbestuur heeft
zich

op het standpunt gesteld, dat ook indien het accoord van Linggadjadi door de Tweede Kamer zou worden goedgekeurd - hetgeen intusschen het geval is geweest - de strijd voor den vrede in Indonesie met kracht zal moeten worden voortgezet. De aanwezigheid der Nederlandsche troepen aldaar heeft reeds de wapenstilstandsovereenkomst tot een leeg gebaar gemaakt en dreigt elke vreedzame overeenkomst te verstoren. Daarom heeft het partijbestuur besloten den strijd voor terugtrekking der troepen op den voorgrond te plaatsen.

De andere links-extremistische groepen huldigen ook het principe, dat er voor de Indonesische vrijheidsbeweging nog veel bereikt moet worden. De Vlamgroep is mede van gevoelen, dat de strijd pas staat te beginnen.

Ofschoon de C.P.N. geenszins tevreden is met den inhoud der Linggadjadi-overeenkomst en de partij actie zal blijven voeren voor een volledige onafhankelijkheid van Indonesie, heeft de Communistische Tweede Kamerfractie zich nochtans voor ondertekening van het accoord uitgesproken. De Communisten beschouwen de overeenkomst slechts als winst in de eerste phase van de Indonesische revolutie, maar meer ook niet. De bekende Indonesische communist Alimin, een der leiders der "Partai Komunis Indonesia" (P.K.I.) heeft nog niet zoo lang geleden in een arbeidersvergadering te Magelang verklaard, dat de basis-overeenkomst van revolutionair standpunt bezien van geen groote betekenis

beteekenis is.

Hij wees daarbij op het voorbeeld in China, waar de partijou reeds vijftentwintigmaal een dergelijke overeenkomst geteekend hebben en de strijd nog steeds doorgaat, hierbij doelende op den strijd tusschen de Communisten en de Chineesche Regeering.

En de C.P.N. en de P.K.I., wier invloed in de Republiek groeiende is, hebben zich met verderstreckende bedoelingen voor Linggadjati verklaard, waarmede Moskou uiteraard kan instemmen of beter nog: waardoor conform de inzichten van Moskou wordt gehandeld. De invloed van de Russische leiders valt oock in dezen niet te onderschatten. Dat de te Moskou gevolgde politiek er op gericht is den invloed van andere Mogendheden op den gang van zaken in Indonesie te beknotten en te belemmeren, is kortgeleden nog gebleken door een uitzending van Radio-Moskou, die een commentaar bevatte op een bepaald gedeelte van de overeenkomst, hierop neerkomende, dat het gebruik van buitenlandsch kapitaal in Indonesie "op bevredigende wijze" geregeld moet worden. Voor de ontginning van Indonesische mineralen is het noodig buitenlandsche geologen te laten komen, doch niet uit die landen, die bij de ontginning belang hebben, daar de mogelijkheid bestaat, dat zij de nieuwste uitvindingen niet voor de republiek zullen gebruiken. Hierin zou de Sovjet-Unie hulp kunnen verleen, aldus de radiouitzending.

Den 7den December j.l. zijn verscheidene Indonesiers per m.s. "Weltevreden" gerepatrieerd, waaronder meerdere leiderde figuren

figuren van de "Perhimpunan Indonesia". In verband hiermede is het verenigingsorgaan "Indonesia" enkele keeren niet verschenen. In het eerste daarna uitgekomen nummer (van 4 Januari j.l.) staan als redactieleden vermeld: Djajeng Pratomo, T.Loemban Tobing R.S. en Stenny Pratomo.

Een student te Wenen, met name Soebroto Hardjowagoro, heeft een brief geschreven aan zijn vader in Indonesie, waarvan de inhoud in een radio-uitzending van de "Republiek Indonesia" als volgt is weergegeven:

"Gedurende de Duitse bezetting was de strijd van de studenten tegen het fascisme geweldig. In feite is deze strijd, voornamelijk de strijd voor de vrijheid, nog niet geëindigd. Vóór verklaarde vorengenoemde student, dat hij thans voor de vrijheid van Indonesie werkte en dat hij met een gezelschap dansers gedurende twee maanden een reis door Engeland maakte ter behartiging van de Indonesische belangen. Gedurende de reis maakten de studenten van de gelegenheid gebruik om propaganda te maken. Het gezelschap had het voornemen Engeland vaak te bezoeken. Vervolgens schreef Soebroto:

"In feite houd ik er niet van om tusschen de Nederlanders te leven. Zij zijn halfgod en zijn helemaal niet te veruuen. Zij zijn er steeds op uit om anderen zwart te als hun eigen buik maar vol is. Maar zij zijn nooit

mentaliteit."

Nopens.

Nopens M. Joesoef Koeda Dalam, bedoeld op bladzijde 15 van "Overzicht no. 11", is naer bekend geworden, dat hij binnen enkele maanden weer uit Indonesie terugkomt. Behalve aan "De Waarheid", is hij te Batavia ook medewerker aan het blad "Daily Worker" en het periodiek "Indonesia".

M. Joesoef is in September j.l. door de "Terhimpunan Indonesia" afvaardigd naar het te Praag gehouden Wereld-Studenten-Congres (blz. 24 van "Overzicht no. 99"). Over dit congres heeft hij in Indie verteld, dat daar van ras-discriminatie niets te merken viel en dat de sympathie van buitenlandse studenten voor het Indonesische Vrijheidsstreven zeer groot was. Zij hebben in een schrijfsel sympathiebetuigingen voor Indonesische studenten geschreven, waarin de Indonesische jongeren in het algemeen en de studenten in het bijzonder werden aangespoord den strijd voort te zetten.

Nopens het vermelde op blz. 24 van "Overzicht no. 10", bl. dat de districtleider van de C.P.N. te 's-Gravenhage, met name G. Geelhoed (v. Indonesiers) in Nederland aanwezige Indonesische militairen tracht te beïnvloeden, kan nader worden medegedeeld, dat Geelhoed, naar gebleken is, daartoe opdracht geeft even aan Mohammad Arif Effendi, geboren te Medan 1918, wonende Bankastraat no. 11 te 's-Gravenhage, en communist is. Het is bekend, dat hij met dezen contact onderhoudt.

-----
21 Januari 1947.